

NÆRINGS- OG HANDELSDEPARTEMENTET

EU's tjenestedirektiv – prosess og innhold

Politisk rådgiver
Annelene Svingen

27.mars 2007

Omstridt utgangspunkt

- Bolkestein-direktivet - januar 2004
- Skapte stor debatt og var omstridt i europeisk fagbevegelse

Bakgrunn

Tjenester i Europa

- 70 % av BNP og sysselsetting
- 95 % av nye arbeidsplasser
- Men kun 20 % av grensekryssende handel

Formålet med direktivet var derfor:

- Forenkle handelen med tjenester
- Fjerne ubegrunnede og unødvendige hindringer
- Lette adgangen til etablering og midlertidig tjenesteyting

Endret underveis

- Nasjonal arbeidsrett og HMS berøres ikke
- Utstasjoneringsdirektivet går foran
 - gir nasjonalstat rett til å anvende allmenngjøring og minstelønn ovenfor midlertidig utsendte
- Opprinnelseslandsprinsippet er tatt ut
 - økt mulighet for nasjonal kontroll og tilsyn
- Helsetjenester er tatt ut
- Hindrer ikke re-kommunalisering

Lang og grundig prosess

- Flere høringer fra november 2004 til april 2006
- Flere åpne møter med arbeidslivets parter og interesseorganisasjoner der også Kommisjonen har deltatt
- Vi har fått utarbeidet flere eksterne rapporter
- Ekstra høring desember 2006 etter vedtakelse
- Ny høring hvis implementering

Regjeringen har påvirket

Soria Moria-erklæringen legger føringer

Regjeringen vil arbeide for EU ikke gjennomfører et tjenestedirektiv som fører til sosial dumping

- Norske kommentarer til EU 3 ganger (nov 04, jan og mai 06)
- Regjeringen tilfreds med ivaretagelse av norske innspill

Det vedtatte direktivet

- Behandling i Parlamentet februar 2006 – kompromiss høyre- og venstresiden
- Store endringer underveis
- Fagbevegelsen og nasjonalstatene fikk gjennomslag
- Endelig vedtatt 12.12.2006

EØS-avtalen er veien

Tjenstedirektivet bestemmer trafikkreglene

Innhold - hva er omfattet?

<u>Unntak:</u> Helsetjenester, Vikarbyråer, Sosialtjenester, Transport, Havnetjenester, Pengespill, Finansielle tjenester	<u>Omfattet:</u> Rådgivningstjenester, Sertifisering og testing, Bygg og anlegg, Turisme, Arkitekt og ingeniørtjenester	<u>Berøres ikke:</u> Lønns- og arbeidsforhold, Strafferett, Trygdesystem, Organisering av offentlige tjenester, Myndighets- utøvelse
	Konkurransetsatte offentlige tjenester (kun omfattet av etableringsreglene)	
	<u>Utenfor EØS:</u> Justis, Ikke-konkurransetsatte offentlige tjenester, eks. off. utdanning	

Arbeidsrettslige regler

- Arbeidsretten berøres ikke av tjenestedirektivet
- Handlingsplanen mot sosial dumping er ikke i strid med tjenestedirektivet
- Norske lønns- og arbeidsvilkår gjelder for utsendte arbeidstakere, jf utsendingsdirektivet
- Norsk arbeidsrett må være i overensstemmelse med EØS-retten, på samme måte som i dag

Offentlige tjenester

- Omfattet dersom de:
 - Faller inn under EØS-avtalen
 - Er åpnet for konkurranse av nasjonale/regionale myndigheter

Eksempel: søpeltømming, hjemmehjelp

- Men, kun etableringsreglene gjelder
 - Reglene om midlertidig tjenesteyting gjelder ikke
 - Ingen krav om liberalisering / konkurranseutsetting
- Rettstilstanden er den samme som i dag

Reglene for etablering

- Tjenesteytere må følge reglene i det landet de ønsker å etablere seg – slik rettstilstanden er i dag
- Vilkår for å ha nasjonale etableringsregler og autorisasjonskrav
 - Ikke-diskriminerende
 - begrunnet i allmenne hensyn
 - proporsjonale,
 - klare og objektive,
 - tilgjengelige og forutsigbare

Reglene for midlertidig tjenesteyting

- Vertslandet skal sikre tilgang til og utøvelse av midlertidig tjenesteyting
- Vertslandet kan anvende nasjonale regler så lenge de er ikke-diskriminerende og proporsjonale, og er begrunnet i hensynet til:
 - offentlig politikk
 - helse
 - miljø og sikkerhet

Administrativt samarbeid skal styrkes

- Plikt til samarbeid mellom myndighetene
- Forenkling av godkjenningsordninger
- Nasjonale kontaktpunkt
 - Mulighet til å søke om autorisasjon elektronisk
 - Rett til rask informasjon om regler og myndigheter
- Regler om forsikring, tvisteløsning og tilsynssamarbeid

Virkninger av direktivet

- Økt forutsigbarhet og tilgjengelighet
- Autorisasjoner skal gis på objektive kriterier
- Økt mulighet for forbrukere til å forfølge rettigheter
- Bedre tilsyn og kontroll – plikt til samarbeid
- Like konkurransevilkår for tjenesteytere
- Norske bedrifter får bedre tilgang til andre markeder

Omdiskuterte temaer

Arbeidsrett og kollektive avtaler

Ikke berørt

Sosial dumping – lønns- og arbeidsvilkår

Ikke berørt av tjensteddirektivet

Nasjonale tiltak mot sosial dumping ikke i strid med direktivet

Offentlige tjenester

Tjenstedirektivet påvirker verken organisering, finansiering eller liberalisering/re-kommunalisering av offentlige tjenester

Videre prosess

Regjeringen har satt i gang et grundig arbeid:

- Gjennomgå alle høringssvarene
- Analyse av alle uttalelser opp mot annen kunnskap
- Beslutning i regjeringen

Dersom implementering:

- Nært samarbeid med arbeidslivets parter,
- interesseorganisasjoner, departementer og direktorater
- Eventuelle lovforslag sendes på 3 måneders høring

